

*HİÇBİR KADIN YAŞAM
VERİRKEN ÖLME MELİ!*

GÜVENLİ ANNELİK

Doç. Dr. Günay SAKA

GÜVENLİ ANNELİK GİRİŞİMİ

- Yüksek maternal mortalite ve morbiditeyi azaltmak için, 1987 yılında DSÖ öncülüğünde Nairobi’de düzenlenen konferansta, Dünya Bankası, DSÖ, UNFPA ve 55 ülkenin ilgili kurumlarının desteğiyle “Güvenli Annelik Girişimi” başlatılmıştır. Bu gün 100 den fazla ülkede uygulanmaktadır. Amacı 2000 e kadar anne ve yenidoğan ölümlerini %50 azaltmak idi.

AMAÇ

- Bu dersin sonunda dönem III öğrencileri “GÜVENLİ ANNELİK” kavramını açıklayabilecek ve anne-bebek paketindeki müdahaleleri sayabileceklerdir.

Öğrenim hedefleri :

- Güvenli annelik girişiminin amacını açıklayabilecek,
- Güvenli anneliğin bileşenlerini ve
- Anne – bebek paketindeki doğum öncesi, doğum ve doğum sonu müdahaleleri sayabileceklerdir

Güvenli annelik girişimine gerek vardır çünkü:

- Her gün 1000 den fazla kadın gebelik ve doğum nedeniyle ölmektedir
 - her yıl 350 bin kadın, 3.6 milyon yenidoğan gereksizce ölmektedir.
- Annesi ölen bebeklerin ikinci doğum günlerine ulaşma şansları azalır
- Her ölen kadına karşılık 20 ciddi sağlık sorunu yaşayan kadın vardır.
- Annelerin hayatta kalmaları için çalışmak insan hakları gereğidir.
- Anne ölümlerinin %99'u geliştirmekte olan ülkelerde olmaktadır.
- Her yıl dünyada 8 milyon bebek yaşamlarının ilk bir ayında, çoğu da doğumu izleyen ilk birkaç gün içinde kaybedilmektedir
- Tüm dünyada anneler ve bebekler aynı olaylar sonucu benzer nedenlerden ölmektedir

Güvenli annelik girişimine gerek vardır çünkü:

- Gebeliğe bağlı komplikasyonlar yeterli TSH verilmesiyle önlenabilir
- Her kadının güvenli bir gebelik yaşama ve doğum yapma hakkı vardır
- Büyük kısmı önlenebilirdir
- Güvenli annelik girişimi mevcut sağlık sistemine maliyet veya iş yükü getirmemektedir

Table 2. Estimates of maternal mortality ratio (MMR, deaths per 100 000 live births), number of maternal deaths, and lifetime risk by United Nations MDG regions, 2008

Region	Estimated MMR ^a	Number of maternal deaths ^a	Lifetime risk of maternal death ^a : 1 in:	Range of uncertainty on MMR estimates	
				Lower estimate	Upper estimate
WORLD TOTAL	260	358 000	140	200	370
Developed regions ^b	14	1700	4300	13	16
Countries of the Commonwealth of Independent States (CIS) ^c	40	1500	1500	34	48
Developing regions	290	355 000	120	220	410
Africa	590	207 000	36	430	850
Northern Africa ^d	92	3400	390	60	140
Sub-Saharan Africa	640	204 000	31	470	930
Asia	190	139 000	220	130	270
Eastern Asia	41	7800	1400	27	66
South Asia	280	109 000	120	190	420
South-Eastern Asia	160	18 000	260	110	240
Western Asia	68	3300	460	45	110
Latin America and the Caribbean	85	9200	490	72	100
Oceania	230	550	110	100	500

Dünyada anne ve yenidoğan bebek ölüm nedenleri:

- Başlıca anne ölüm nedenleri:

- Ciddi kanama
- Enfeksiyon
- Toksemi
- Engelleniş eylem
- Sağlıksız düşük

- Yenidoğan bebek ölüm nedenleri:

- Gebelikte yetersiz bakım
- Doğumda yanlış bakım
- Asfiksi
- Hipotermi
- Enfeksiyon

- Anne ve yenidoğan bebek ölümlerinin önlenmesi pahalı ilaç ve araç gereç, ya da ileri teknoloji genellikle gerektirmemektedir.

Güvenli annelik

- Anneye gebelik öncesi, anne ve bebeğe doğum öncesi, doğum ve doğum sonrası bakım ve tedavi hizmetlerinin verilmesi, istenmeyen ve yüksek riskli gebeliklerin önlenmesi, gebelik, doğum ve doğum sonu komplikasyonların tanımlanması, önlenmesi ve yönetimini kapsayan anne ve bebek ölümlerinin ve komplikasyonlarının azaltılmasına yönelik bütüncül yaklaşımdır.

Güvenli Annelik Programı :

Amaç :

1. anne ve fetusun bir sağlık personeli tarafından gebelik boyunca gerekli muayeneler yapılarak düzenli kontrol edilmesi,
2. doğumun temiz ve uygun koşullarda sağlık personeline yaptırılması,
3. doğum sonrasında gerekli bakımın sağlanmasıdır.

- Anne ölümlerini, hastalık ve sakatlıkları azaltmak için oluşturulan Güvenli Annelik müdahaleleri, son derece maliyet-etkindir.

GÜVENLİ ANNELİK

AİLE
PLANL
AMASI

DOĞUM
ÖNCESİ
BAKIM

TEMİZ/
GÜVENLİ
DOĞUM

DOĞUM
SONU
BAKIM

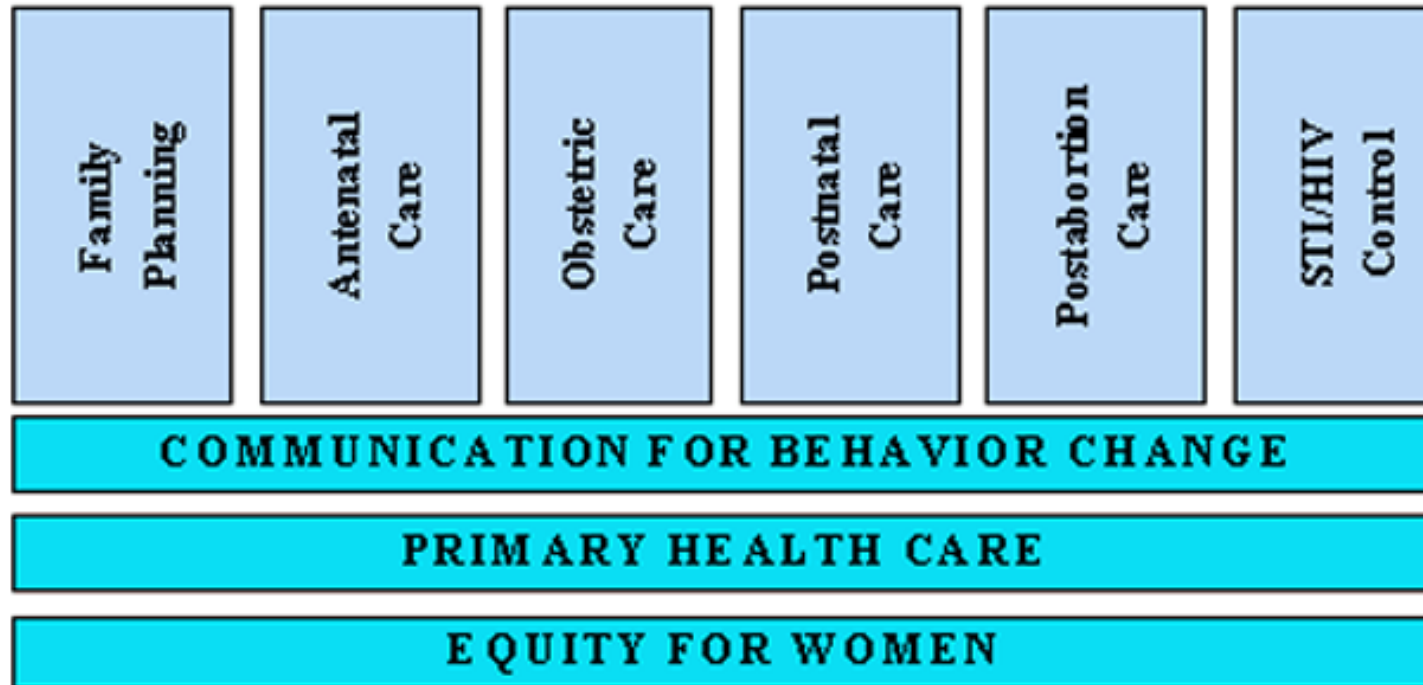
TEMEL VE
ACİL
OBSTETRİK
BAKIM

TEMEL ANNE SAĞLIĞI HİZMETLERİ

TEMEL SAĞLIK HİZETLERİ

KADIN ERKEK EŞİTLİĞİ

SAFE MOTHERHOOD

Pillars of Safe Motherhood

ANNE BEBEK PAKETİ

- Anne bebek paketi kısa sürede güvenli annelik programının başarılı olması için müdahale alanlarını tanımlamaya yarar.
- Doğum öncesi, doğum ve doğum sonrası dönemlerde anne ve bebek sağlığı için gerekli müdahaleler yapılarak, ölümcül olabilecek komplikasyonların ortadan kaldırılmasını amaçlar.

Anne Bebek Paketinde Müdahaleler

:

- Anne bebek paketinde anne ve yenidoğan ölümlerini azaltmada etkisi olan basit, geçerli, maliyet etkin müdahaleler bir araya getirilmektedir. Bunlarda temel alınan:
 - AP
 - DÖB, DB, DSB
 - Komplikasyonlar için temel obstetrik bakım ve
 - Özel yenidoğan bakımındır

ANNE-BEBEK PAKETİNDEKİ MÜDAHALE ALANLARI 1:

- *Doğum öncesi bakım hizmetleri*
 - Sağlık hizmetlerinin kapsam ve niteliğinin artırılması
 - İstenmeyen ve planlanmayan gebeliklerin engellenmesi (AP ile ilgili bilgilendirme, hizmet)
 - CYBH/HIV, Hepatit önlenmesi ve gerekli yaklaşım
 - Tetanoza karşı bağışıklama
 - Gebe tespiti ve izlenmesi
 - Gebede var olan hastalıkların tespiti ve tedavisi
 - Beslenme ve diyetle ilgili öneriler
 - Demir ve folat verilmesi
 - Gebelik komplikasyonlarının tanınması, erken tanı ve tedavisi

ANNE-BEBEK PAKETİNDEKİ MÜDAHALE ALANLARI-2 :

- DOĞUM SIRASINDA
 - Temiz, güvenli doğumun sağlanması
 - Komplikasyonların erken saptanması, gerekli müdahale ve yaklaşımlar (eklampsi, kanama, uzamış ve engellenmiş doğum eylemi)
- DOĞUM SONRASI :Anne
 - Komplikasyonların tanınması, erken saptanması, gerekli müdahale ve yaklaşımlar
 - Doğum sonu sağlık hizmetlerinin geliştirilmesi (emzirme, meme bakımı, emzirmenin teşviki, AP danışmanlığı ve uygulaması)
 - CYBE, hepatit ve HIV enfeksiyonlarının önlenmesi ve yönetimi
 - Yenidoğanda tetanozun önlenmesi

ANNE-BEBEK PAKETİNDEKİ MÜDAHALE ALANLARI-3

- DOĞUM SONRASI :Bebek
 - Gerekli hallerde ressüsitasyon yapılması
 - Hipoterminin önlenmesi ve yönetimi
 - Emzirmenin teşvik edilmesi
 - Yenidoğan enfeksiyonların önlenmesi ve yönetilmesi

Tablo-1 Güvenli annelik progaminin anne ve yeni dogan ölüm oranlari üzerine etkisinin dagilimi

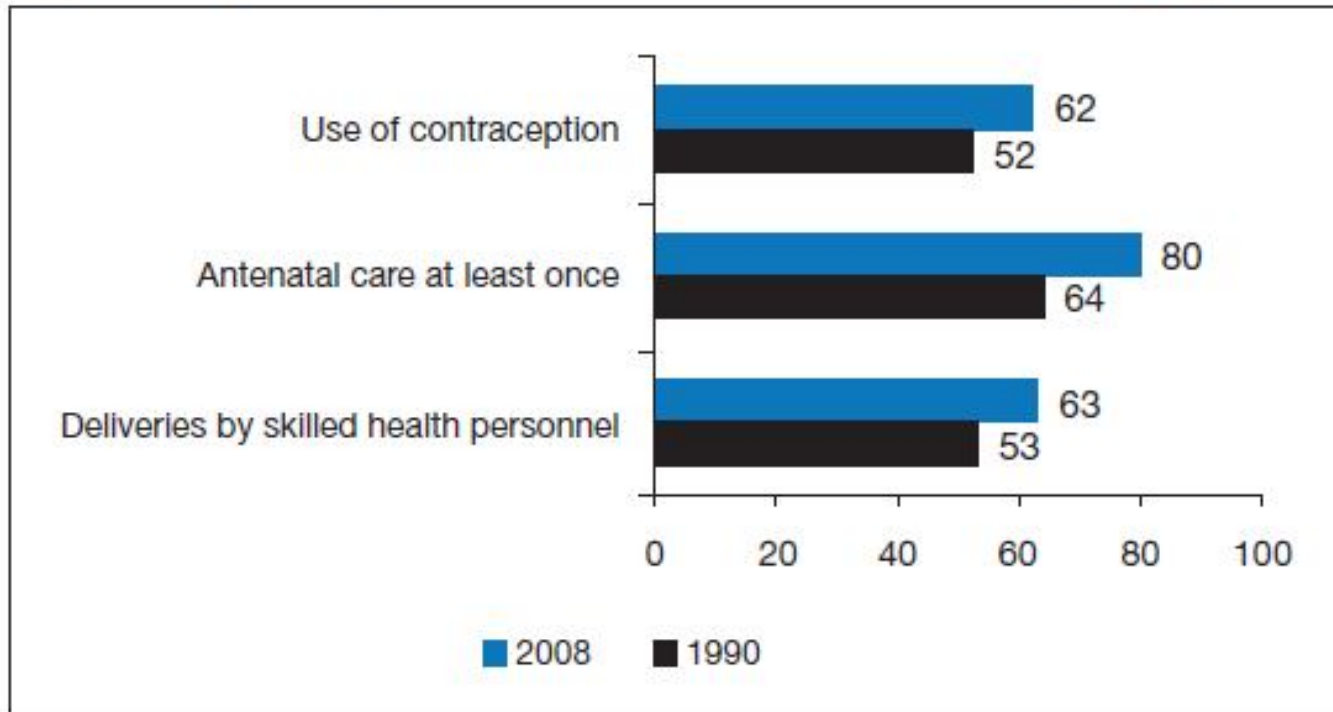
ANNE ÖLÜMLERİ			
Nedenler	Beklenen ölümler	Önlenen ölümler	
		Sayi	%
Kanama	127 000	70 000	55.0
Septisemi	76 000	57 000	75.0
Preeklampsi / Eklampsi	64 000	42 000	65.0
Engellenmis dogum eylemi	38 000	30 000	80.0
Düsük	67 000	50 000	75.0
Diger dogrudan nedenler	39 000	-	-
Dolayli obstetrik nedenler	100 000	20 000	20.0
Toplam	510 000	269 000	

YENI DOGAN ÖLÜMLERİ

Nedenler	Beklenen ölümler	Önlenen ölümler	
		Sayı	%
Asfeksi	840 000	340-500 000	40.0-60.0
Diyare	60 000	24-36 000	40.0-60.0
Tetanos	560 000	450 000	80.0
Pnömoni	755 000	300 000	40.0
Septisemi ve menenjit	290 000	110-170 000	40.0-60.0
Doğum travması	420 000	170-250 000	40.0-60.0
Kalitsal bozukluklar	440 000	-	-
Prematüre	410 000	-	-
Diğerleri	205 000	-	-
Toplam	3 980 000	1394-1706 000	

Referans: WHO, (1997) Anne Sağlığı ve Güvenli Annelik Programları tahminleri.

Figure 1. Improved reproductive health indicators in developing regions, 1990 and 2008 (percentage)

For contraception, data were available for 1990–2007.

Source: United Nations. *The Millennium Development Goals Report 2010*.

ÖZET

- Kadın sağlığının özellikle üreme sağlığı düzeyinin düşük, anne ölümlerinin yüksek olduğu Türkiye’de önemli çözümlerden biri “güvenli annelik programı”nın bütün ülkede yaygın olarak uygulanmasıdır.

Gebelikten önce ve gebelikte

- ✓ AP ile ilgili bilgilendirme ve hizmet
- ✓ CYBH/HIV'in önlenmesi ve gerekli yaklaşım
- ✓ Tetanoza karşı bağışıklama
- ✓ Gebe tespiti ve izlenmesi
- ✓ Gebede mevcut hastalıkların tespiti ve tedavisi
- ✓ Beslenme ve diyetle ilgili öneriler
- ✓ Demir ve folat verilmesi
- ✓ Gebelik komplikasyonlarının tespiti ve tedavisi için girişimler

Doğum sırasında

- * temiz, güvenli doğumun sağlanması
- * komplikasyonların zamanında tespiti ve uygun müdahale

Doğum sonrası anne

- * doğum sonu komplikasyonların (kanama , sepsis, eklampsi..) erken tanısı ve uygun müdahale
- * Postpartum bakım (emzirmenin teşviki, meme bakımı v.b.)
- * AP ile ilgili bilgilendirme, eğitim
- * CYBH/HIV'in önlenmesi ve gerekli yaklaşım
- * Tetanosa karşı bağışıklama

Doğum sonu bebek

- Canlandırma
- hipotermimin önlenmesi
- erken ve sadece anne sütü verilmesi
- enfeksiyonların önlenmesi

- Güvenli annelik yaklaşımının içerdiği hizmetler:
 - DÖB
 - Anne beslenmesinin iyileştirilmesi
 - Tetanosa karşı bağışıklama
 - Sağlıklı doğum
 - Gebelikle ve doğumla ilgili acil durumlarda bakım ve müdahale için sevk sistemi olması
 - Yenidoğan bakımı
 - Emzirmenin teşviki
 - AP
 - CYBH ile uygun mücadele